

Kakšne so možnosti vlaganja tujega kapitala v naša podjetja

V zadnjem času se v Jugoslaviji veliko govori in piše o vlaganju tujega kapitala v naše gospodarstvo. Poglejmo, kakšne so možnosti take realizacije.

Zvezna zakonodaja dovoljuje vlaganje tujega kapitala v naše gospodarstvo, izpolnjeni pa morajo biti nekateri pogoji. Inozemski partner lahko vложи svoj kapital v jugoslovansko podjetje, če se s tem zagotovi večja proizvodnja in izboljša produktivnost, če se pridobi sodobnejša tehnika in tehnologija ter če se poveča izvoz.

Tuji partner lahko vложи v jugoslovansko podjetje svoj kapital največ do višine 49% od celotne naložbe. To pomeni, da mora biti v tako skupno vlaganje vloženega več domačega kapitala kot tujega. Pri sklepanju pogodb o vlaganju tujega kapitala zvezni zakon posebej opozarja, da tuji partner ne more imeti večjih pravic, oziroma, da pravice naših podjetij, zlasti še samoupravljanje, ne smejo biti okrnjene.

O možnosti vlaganja tujega kapitala bi lahko razmislili tudi v Elmi. Če to uspešno koristijo druga, tudi večja in velika jugoslovanska podjetja, zakaj ne

bi tudi mi. S pomočjo neke tuje naložbe, bi se lahko Elma hitreje in lažje razvila, saj doma na večja posojila skoraj ne moremo računati.

Elma že vrsto let uspešno sodeluje z inozemsko firmo ROWENTA na osnovi kooperacijske pogodbe. Najbrž je bilo na začetku tega sodelovanja veliko pomislekov in ugovorov, pa vendar je to sodelovanje prineslo obema partnerjema, prav tako Elmi, veliko koristi. Osvojili smo proizvodnjo likalnikov, uvajamo pa tudi proizvodnjo malih gospodinskih aparatov. To naj bi bila naša bodoča proizvodna usmeritev. Če bi sodelovanje razvijali in zainteresirali predstavnike ROWENTE za vložitev njihovega kapitala v razvoj in razširitev proizvodnje v ELMI, bi najbrž mnogo hitreje dosegli cilje, ki smo si jih zastavili z dolgoročnim programom razvoja podjetja.

Mnenja sem, da ni odveč, če tudi v Elmi razmišljamo o teh stvareh. Koristiti moramo prav vse možnosti, ki se nam nudijo, saj istočasno vemo, da jih je v sedanjih razmerah izredno malo.

Nikola Trampa

Orokavičena diplomacija

Naš brezbrizni odnos do Slovencev na Koroškem in v Julijski Krajini se mi zdi še posebno boleč tedaj, ko pridem v slovenske vasi onkraj Karavank ali v dolinah pod Kaninom in Matajurjem. Tedaj si očitam, da kljub tem neprijetnim občutkom ničesar ne stori, kar bi zdramilo našo zaspano in samozadovoljno slovensko zavest. Očitam si, ker smo prepustili, da vprašanja, ki so bistvena za obstoj slovenskega življa izven naših meja, rešujejo (a vendar ne rešijo), le diplomati že več kot 15 let. Očitam si, ker se pustimo nenehno slepiti in pitati s praznimi, čeprav blagovnočnimi besedami o dobrih sosedskih odnosih, odličnem medsebojnem sporazumevanju, o manjšini kot mostu zblizanja med državami, ko pa vendar vemo, da od vsega tega ni naša manjšina, zlasti v Avstriji, nobene koristi.

Prav ob zadnjih razgovorih med zunanjim ministrom republike Avstrije in sekretarjem za zunanje zadeve SFRJ v Zagrebu, smo lahko ponovno ugotovili, kako zelo je že postala naša narodnostna zavest neobčutljiva za načelnost. Spoznal sem, da smo postali zelo dovzetni za puhla besedna slepila in, da so izvajalci naše zunanje politike prav

v tem primeru pokazali svojo veliko naglušnost za razpoloženje oziroma voljo ljudstva.

Primer Marjana Šturma je neposredno pred obiskom avstrijskega zunanjega ministra razburil slovensko javnost v matični deželi in zamejstvu. Slovenski časopisi so posvečali tej »spontano izraženi volji ljudstva« veliki prostora. Vse je kazalo, da bo to razpoloženje povzročilo meddržavno krizo. Toda naša diplomacija, zvesta svojim načelom miroljubnega sožitja, nevmešavanja v zadeve drugih držav, se ni dala motiti s to nepomembno zadevo. Izkazalo se je, da je bila njena poteza modrejša od razpoloženja ljudstva, ki menda dostikrat kot neorganizirana množica ne ve zanesljivo, kaj hoče. Uradni komunikacije o razgovorih, ki je kot vedno doslej potekal v prijateljskem vzdušju, medsebojnem razumevanju itd., je pomiril slovensko javnost in vse je steklo po starem ustaljenem tiru.

Problem Slovencev v zamejstvu pa ostaja odprt in bo ostal verjetno vse dotlej, dokler ga bodo reševali diplomati s takim posluhom za taktčnost, šarmantnost, strpnost in dobro odzivnost v svetovni javnosti. Če je taka zu-

nana politika bojda prinesla Jugoslaviji velik ugled v svetovni skupnosti narodov, se je za reševanje odnosov s sosednjimi državami glede naših narodnostnih manjšin izkazala za neučinkovito tako za naše zamejce, kot za narodno zavedne državljane SFRJ: Koliko časa bo moralo še preteči, da bodo to spoznali tudi tisti, ki so za tako politiko odgovorni?

Do takrat pa se bomo kot doslej vozili z Globtouri na smučanje na Nassfeld nad Hermagorjem, ki leži v čudoviti Gail Tal v Avstriji. Potem, ko bo nekega dne naša diplomacija uredila odnose z Avstrijo, bo tudi Globtour morda vodil Slovence tako kot doslej na smučanje, vendar na Brsko planino nad Šmohorjem, ki leži v dolini »tam kjer teče bistra Zila«. Če temu ne verjamete, se zanimajte pri Globtouru in videli boste, kako naši turistični delavci morda iz narodno zavednih, državljanov ali komercialnih razlogov ne vedo, do kam seže slovenski rod in kje bi morala potekati meja med Avstrijo in Jugoslavijo, če bi bile naše zahteve na pariški konferenci po drugi svetovni vojni sprejete.

Franc Križaj

li, če se pa to še kje v svetu dogaja, je odraz zaostalosti in nerazvitosti države. Toda tudi današnji zdravniki v najrazvitejših državah imajo dovolj dela. Še vedno so jim nerešljiv problem bolezni kot so: rak, srčni infarkt, levkemija ipd. Najbolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da so te bolezni močno v porastu.

Kje so vzroki rasti tem neozdravljivim boleznim?

Mnogi znanstveniki iščejo njihov vzrok v neskladju med umskim in fizičnim delom sodobnega človeka. Francoski sociolog George Friedmann je tako le definiral perspektive razvoja človekovnega poklicnega dela: »Znanstvena organizacija dela s sodobnimi metodami racionalizacije, mehanizacije in avtomatizacije si prizadeva, da bi človek čim lažje delal, zlasti, da bi potrošil pri delu čim manj lastne mišične energije. Zato bo moral telesno energijo, ki je ni izkoristil pri poklicnem delu, porabiti v prostem času, če bo hotel, da bo njegov organizem deloval skladno, da bo obdržal ravnotežje med fizično in umsko delovno sposobnostjo«. Na kratko pa to misel lahko izrazimo v geslu: »Lažje delo — težje razvedrilo.«

Si morda sedaj še postavljamo vprašanja o potrebnosti rekreacije, oziroma ali je za srečno življenje dovolj, da telo preskrbimo z zadostno količino kalorij, vitaminov in potrebnih sestavin ob istočasnem duševnem razvoju?

Odgovor je na dlani. Zgolj umsko delo ter telesno uživanje hrane ne more zadovoljiti fizioloških potreb človekovega telesa. Potrebno je tudi mišično delo našega mehanizma, ne le zato, da potrošimo odvečne kalorije, ki se sicer nabirajo pod kožo v obliki sala, ampak tudi zato, da zadostimo potrebi po fizičnem gibanju.

Rekreacija je tako danes postala sestavni del sodobnega življenja. Možnosti za rekreacijo je brez števila. Žal niso vse enako moderne, pa tudi cena ni za vse enake. Tako je peš hoja ena od najbolj priporočljivih in najcenejših (potrebna je le volja), toda ni moderna. Smučanje pa je zelo moderno, vendar je oprema zanj zelo draga.

Stane Korenjak

Novice

— Člani delavskega sveta so sklenili predlagati delavcem zaposlenim v obratu trakov in nekovin, da z glasovanjem odpokličejo članico delavskega sveta, izvoljeno v tej enoti.

Ta odpoklic je bil opravljen 16. februarja 1972; za odpoklic Babnik Marije se je izreklo 75 odstotkov zaposlenih.

— 16. februarja t. l. je bilo v našem podjetju na strokovni ekskurziji 56 učencev tehniške srednje šole — strojne stroke. To so bili učenci drugih letnikov te šole.

18. februarja pa si je ogledalo naše obrate 61 učencev, ki se usposablajo za poklic elektro-mehanika na poklicni šoli »Iskra«. Te ekskurzije sodijo v okvir šolskega učnega programa.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Proizvodne konference so lahko močan vir informiranja

Vedno hitrejši razvoj delovnih organizacij terja sodobno tehnologijo in tehnični napredek. Vse to pa nam dnevno diktira tempo našega življenja tako zasebnega, kot tudi v vsakodnevnem delovnem okolju v podjetju. Za vsem naštetim pa ne bi smelo zaostajati informiranje delovnih ljudi v delovni organizaciji. Ne moremo sicer trditi, da nas na desetine časopisov in revij, radio in televizija ne informira dovolj o vsakodnevnih dogodkih in novicah, z gotovostjo pa lahko trdimo, da še vedno premalo naredimo na področju informiranja delovnih ljudi prav v podjetju, kjer ti ljudje delajo in ustvarjajo, skratka, kjer preživijo večji del svojega življenja.

Problemu obveščanja v kolektivih že nekaj časa posvečajo precej pozornosti predvsem sindikati. Vodstvo naše sindikalne organizacije je na področju obveščanja v kolektivu sicer naredilo začetne korake, vendar potrebuje od časa do časa vzpodbudo. Govorimo večkrat o tem, kako naj bi pristopili k akciji za popestritev obveščanja, vendar v večini primerov ostanemo le pri besedah.

Med pomembne vire obveščanja bi lahko prištevali tudi proizvodne konference, katerih pomena žal pri nas ne znamo dovolj ceniti. Pri tem velja pripomniti, da je pol uspeha že pri dobri pripravi proizvodne konference. Če se nekoliko kritično ozremo na naše pretekle proizvodne konference, lahko ugotovimo, da niso bile najbolj uspešne in da udeleženci niso aktivneje posegali v diskusijo. Proizvodna konferenca, ki je bila sedaj sklicana po skoraj enoletnem premoru, se je močno razlikovala od dosedanjih. Nekateri v kolektivu trdijo, da tako organizirana proizvodna konferenca ne bi smela odvrniti neposrednih proizvajalcev od sodelovanja, toda dejstvo je, da je konferenci prisostvovalo le nekaj nad 50 članov kolektiva. Od neposrednih proizvajalcev sta bili prisotni le dve delavki iz oddelka trakov, iz PE Lendava pa sploh niso bili vabljeni. Tako slaba udeležba na konferenci je velika slabost, ki meče senco na celoten delovni kolektiv.

Še nekaj besed o razpravi na proizvodni konferenci. Navzoča je bila domala vsa elita vodilnih uslužbencev. Na vprašanja, ki jih je pripravil izvršni odbor sindikalne organizacije so odgovarjali nekateri šefi služb. Besedo je imelo le nekaj udeležencev, docim smo vsi ostali vztrajno molčali. Prav gotovo ni v redu, da sta imela prevečkrat besedo direktor in njegov pomočnik, vsi ostali pa smo premalo prišli do izraza. Čas, ki smo ga porabili za razpravo na proizvodni konferenci je bil odločno predolg. Posamezni poročevalci so se spuščali v predolge uvodne, da ne rečem nepomembne »govore«. Razprava je bila sicer dokaj plodna, ostra, v nekem trenutku celo zajedljiva, obravnavala pa je različna področja v tovarni kot so:

- področje osebnih dohodkov
- proizvodna problematika
- področje strokovnih kadrov
- razvoj in osvojitve novih izdelkov

— perspektivni razvoj podjetja do leta 1975 (ponavljanje že znanega)

— zasedenost strojev oziroma pomanjkanje dela v nekaterih oddelkih itd.

Seznanjeni smo bili, da se bo vodstvo podjetja zavzemalo za najnižji osebni dohodek na zaposlenega v višini 800 N-din, ker za enkrat še ni možnosti, da bi prešli na minimum 1000 N-din. Nevsklajeni osebni dohodek in prevelike razlike v osebnih dohodkih med oddelkoma nekovine (bakelit in

trakovi (štance), so že predolgo zelo pereč problem.

To zlasti močno prizadene delavke na trakovih, jih spravlja v obup in jim kviri delovno vnetje. Odgovor na to vprašanje je bil sicer izčrpen in podkrepjen z morda malce zastarelimi podatki, vedeti pa nam da tole: sestavljen je bil team (skupina), ki ima za nalogo zadevo temeljito proučiti, odstraniti napake in dopolniti neustrezen način nagajevanja z ustreznim do take meje, da delavke ne bodo več oškodovane. K izvršitvi te naloge naj team pristopi takoj!

O nezasedenosti strojev in pomanjkanju dela v nekaterih oddelkih (avtomati, vrtalnica, trafo itd.) je bilo podano malo čudno tolmačenje s strani strokovne osebe, ki nikakor ni vzpodbudno. Po eni strani poudarjamo, da bi morali narediti čimveč izdelkov in si tako zagotoviti večjo maso dohodka od prodaje, po drugi strani pa ugotavljamo, da stroji nimajo dela, ker smo že v prejšnjem kvartalu naredili dovolj veliko zalogo. V zvezi s pomanjkanjem dela lahko zaključujemo, da je

bila letos nepravilno planirana proizvodnja. Vsekakor je velika škoda za tovarno, da drago plačani stroji nimajo dela in tudi delavci ne.

Ob koncu proizvodne konference je bila izražena želja prisotnih, da naj bo proizvodna konferenca vsake tri mesece. Pred IO sindikata je tako postavljena naloga, da pripravi gradivo za naslednjo proizvodno konferenco, ki naj bi bila v aprilu. Morda bi bilo bolj uspešno v bodoče organizirati proizvodno konferenco v obratu (v proizvodnji), ker se bodo tako delovni ljudje lažje in bolj sproščeno vključevali v razpravo o svojih problemih, kot pa če se konferenca odvija v ozkem krogu uslužbencev. Samo na rednih in dobro pripravljenih proizvodnih konferencah bomo lahko neposredno informirali sodelavce o dogodkih, spremembah, stališčih in sklepih samoupravnih organov, odborov in drugih služb, ter si tako pridobili večje zaupanje in sodelovanje vseh članov kolektiva!

Da bi o proizvodni konferenci ter o informiranju na sploh dobili mnenje

še ostalih članov kolektiva, smo nekaterim sodelavcem in sodelavkam zastavili naslednji vprašanja:

1. Zadnja konferenca je obravnavala nekaj pomembnih vprašanj in problemov v našem kolektivu. Kakšno je vaše mnenje o tej konferenci?

2. Obveščanje v kolektivu je zelo pomembno. Kakšno vlogo naj bi pri tem imela proizvodna konferenca ali druge oblike obveščanja in kaj predlagate v zvezi s tem?

Odgovor tov. Štefke Levec iz montaže

1. Na proizvodni konferenci sicer nisem bila, ker sem morala domov k družini. Delavke smo bile seznanjene s tem, kaj se bo na proizvodni konferenci obravnavalo. Kljub temu ni šla nobena na konferenco, čeprav nam je obratovodja predlagal, da bi šle. Delavke so zelo slabe volje, ker je bilo na DS sklenjeno, da bomo še naprej poskusni zajci pri uvajanju nagajevanja po kontroliranem učinku. Mislim, da smo že pri prvem poizkusu dovolj prizadete in smatram, da je najbolje, če gremo nazaj na standardne čase. Bolje bi bilo, če bi bila proizvodna konferenca v obratu. Tu bi delavke prav gotovo kaj povedale, saj je v montaži vedno več nerešenih problemov. OD so zelo nizki, zato tudi delovna vnetja pada.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Pogovor na Golteh

Med nedavnim smučarskim izletom na Golte sem se pogovarjal z nekaterimi udeleženci o smučanju ter o tem, kako skrbje za lastno rekreacijo.

BOGDANOVIČ VERA — delavka v vrtalnici

»Vselej grem rada na izlet. Tako sem šla tudi tokrat, čeprav nimam smučarske opreme. Všeč mi je, ker tako spoznavam nove kraje in Slovenijo, ki je še ne poznam dobro, ker sem doma iz Bosne. Seveda pa je tudi lepo, ker se na izletu spoznavamo in pogovarjamo s sodelavci z bolj vesele plati. In da pri tem še zapojemo... Rada bi si kupila smučarsko opremo, pa je za moj žep za enkrat vse skupaj nekoliko predrago. Všeč mi je tudi kopanje na morju, ker se pri tem do mile volje nasončim. Od vsega pa imam najrajši ples; če je družba mi ni žal čevljev.

TUŠAR JANEZ — strojni ključavničar

»Prima. Želim si, da bi si take izlete še večkrat omislili, saj smučam zelo rad že od mladih nog. Včasih sem tudi skakal. Res nisem bil državni prvak, toda preko 50-metrške skakalnice sem se z veseljem poganjal. Sedaj se rekreiram pri zidanju svoje hiše. Tako se pojavljajo tudi finančne težave, a za smučanje se že najde; bo pa kakšen »cegu« v hiši manjkal. Zidar se bo že znašel, bo pa okno tam naredil.«

URANJEK SLAVKO — orodjarna

»Ta izlet se mi zelo dopade, zlasti še zato, ker je smučanje poleg planinstva in poleti plavanja na morju zame najboljši šport. Pred leti, ko sem zaradi družinskih razmer moral biti skoraj vedno doma, sem imel že težave s kilogrami. Sedaj, ko so otroci že nekoliko zrastle, jo vsako soboto mahnamo nekam v naravo, in tudi težav s kilogrami ni več. V bodoče bi želel, da bi sindikat še pripravil podobne izlete. Verjetno pa bi bilo dobro, če bi na take izlete povabili še smučarskega učitelja, ki bi organiziral šolo na snegu. Vsakemu od nas bi bil najbrž dobrodošel.«

Stane Korenjak

8. marec

8. marec bo letos v našem kolektivu podoben vsem drugim delovnim dnevom — obdaritve in pogostitve žensk ne bo, s proslavo pa smo prenehali že predlanskim, ker zanje ni bilo posebnega zanimanja. Veliko bolj kot proslave, so si ženske želele domov.

Obdarovanje ne bo odpadlo zato, ker bi ženske v Elmi ne zaslužile priznanja in pozornosti, temveč zato, ker ne želimo, da bi dan, ki je desetletja nazaj, od leta 1910, pomenil simbol boja za enakopravnost med spoloma oziroma boja za boljše odnose med ljudmi, postal datum, ko se, zato ker je pač prešlo v navado, obdarujemo, toda brez praznične razpoloženja v srcu.

Naj mi sodelavke oprostijo, če se motim, ko trdim, da je med nami malo takih, ki 8. marec resnično smatrajo za svoj praznik in ga tudi doživljajo — doživljajo tako, da se s hvaležnostjo

spomnijo na velike in male žrtve svojih predhodnic — od Klare Zetkin, nemške socialistke, ki je bila pobudnica za nastanek ženskega praznika, preko vseh naprednih socialistk do bork v našem osvobodilnem boju — ki so se, na različne načine, borile za lepše življenje ljudi.

Tudi sama sem ob 8. marcu že vse skozi popolnoma neprizadeta; ko sem se vprašala — zakaj, sem ugotovila naslednje: ženske, ki jim je bila enakopravnost z moškimi zagotovljena takorekoč že ob rojstvu, vzamejo to kot samo po sebi razumljivo, zato je zanje ženski praznik upravičen prav toliko, kot bi bil na primer praznik moških. Če bi torej 8. marec ne bil mednarodni praznik, ki zahteva solidarnost do tistih žensk, ki si enakopravnosti še niso izborile, bi ga, po moji pameti, ne bilo treba. Res pa je, da smo ženske pri

nas, kljub enakopravnosti, ki nam jo zagotavlja ustava, še daleč od njene dejanske uveljavitve. Pot, po kateri jo bomo dosegle, je edinole — znanje in aktivnost na vseh področjih;

Tak način praznovanja 8. marca, kot je v praksi zadnja leta po naših kolektivih in tudi pri nas, pa ni v prid solidarnosti, niti ne pospešenje našega družbenega razvoja in s tem naše dejanske enakopravnosti.

Mislím, da lahko v imenu vseh žensk našega kolektiva rečem, da si bolj od čestitk sodelavcev za 8. marec (ki so bile po navadi bolj sramežljive ali pa hudomušne — pač malo za šalo, malo za res) želimo dobre tovariške odnose vse leto, ne samo en dan v letu, ter podpora pri naših prizadevanjih, da izkoristimo dane možnosti.

Dragocenejšo darilo od daril, ki smo jih bile vajene za 8. marec, pa bo, če bomo aktivno sodelovale pri reševanju ženskih vprašanj v naši tovarni, ki jih ni malo. Konferenca vseh žensk Elme, na dan 8. 3. bi morda pri enournem zasедanju lahko odprla in pospešila rešitev marsikaterega perečega problema.

Marta Klemenc

(Nadaljevanje s 1. strani)

Novice

V začetku meseca februarja so se sestali člani osnovne organizacije ZK podjetja ELMA. Namen sestanka so bile priprave na volilno konferenco organizacije. Volilna konferenca bo v začetku marca. Največ časa so člani osnovne organizacije posvetili kadrovskemu vprašanju in to ne le v sami organizaciji ZK, pač pa tudi kadrovanju vodilnih in vodstvenih delovnih mest. Dogovorili so se tudi, da mora posebna skupina članov ZK raziskati slabe odnose v obratu orodjarna in na naslednjem sestanku poročati o ugotovitvah.

— 28. februarja se bo sestal delavski svet podjetja, ki bo obravnaval zaključni račun za poslovno leto 1971. Druge teme obravnave delavskega sveta bodo še volitve predsednika finančnega odbora, poročilo o delu odbora, spremembe pravilnika o sistemizaciji delovnih mest, kot tudi predložene točke dnevnega reda z zadnjega zasedanja.

— Do 25. februarja je postavljen rok za zbiranje pripomb na poslovniki samoupravnih organov. Na osnutek poslovnika dajejo pripombe posamezniki, kot tudi IO osnovne organizacije sindikata, sekretariat osnovne organizacije ZK.

— Nagrajevanje po kontroliranem učinku v montaži je ponovno za šest mesecev na preizkušnji. Člani delavskega sveta so sklenili, da je potrebno dopolnjeni pravilnik preizkusiti zato, ker je to skoraj povsem novi pravilnik za nagrajevanje po kontroliranem učinku. Za obdobje šestih mesecev pa bo posebna strokovna skupina spremljala uveljavljanje pravilnika. V tej skupini so: Tone Vreček, Franc Križaj, Stane Seršen, Ljuben Karašov, Stane Ritonja, Kunst Marija in Jože Tršar — vodja skupine. Vsi zaposleni v obratu montaže so sprejeli čistopis pravilnika, da so se lahko posebej pripravili za to! — mačenje sprememb in pomena takega načina nagrajevanja. Tolmačenje je bilo organizirano delavkam v dopoldanski in popoldanski izmeni. Za delavke razporejene v skupino C so posebej določene delovne operacije, za katere bo tudi posebej zapisano zakaj so določene za to skupino. Vsak mesec bo izdelan pregled menjav vseh delavk. Po slučajnostnem vzorcu bodo izbrane iz vsake skupine delavke za obračun plačila po SČ in novem načinu.

— Odbor za napredek poslovanja je na zadnjem zasedanju sklenil izplačati za koristen predlog — cilindrično navitje suhi transformator — predlagatelja Pavlu Brulcu in Albertu Mizeritu akontacijo za koristen predlog. Tovarišu Stanku Pavčiču pa akontacijo za koristen predlog — preskočnik in kovic mikro stikala in tipkala.

— Kadrovska organizacijski odbor je na svojem zasedanju obravnaval pripele ponudbe na objavljena prosta delovnih mest sta pogojem ustrezala le lovnihi meststa pogojem ustrezala kandidata za planerja in sta tudi sprejeta v del. razmerje. Na ostala prosta mesta pa ni bilo prijavljenih kandidatov, zato bo razglas ponovljen.

— Odbor za vodenje postopka in izrekanje ukrepov zoper delavce zaradi kršitev delovnih dolžnosti se je v zadnjem času večkrat sestal. Obravnavali so predvsem pojave neizvrševanja delovnih nalog, pojavljanje nediscipline posameznikov, kot so zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom in podobno.

Stane Ritonja

Kakšna oblika obveščanja bi bila primerna za naš kolektiv

Ena od najuspešnejših oblik posredovanja nalog in informacij so delovni setanki. Žal moramo takoj na začetku ugotoviti, da jih imamo v celoti zelo malo; posledica tega je, da smo slabo informirani, oziroma, kar je še slabše, da delovnih nalog na podrejene ne prenašamo pravočasno in jasno.

Oblike delovnih sestankov so lahko zelo različne in na različnih nivojih. Kolegij kot direktorjev delovni sestanek je sestanek, kjer se obravnava celotna problematika podjetja po posameznih službah in sektorjih. To pa je tudi edini delovni sestanek, ki poteka redno in tudi izredno zaradi problemov, ki so izrednega pomena, in so ukrepi potrebni zelo hitro.

Druga stopnja delovnih sestankov so setanki, ki jih imajo člani kolegija s svojimi neposredno podrejenimi npr.: šef proizvodnje skliče obratovod-

je in jim razloži določeno problematiko itd. Žal pa so sestanki na tem nivoju zelo redki, kar je zelo negativno in niti malo spodbudno za organiziranje podobnih sestankov na drugih nivojih. Značilno za sestanke na tem nivoju je tudi, da v kolikor jih organiziramo, so nesistematični, dan za to ni določen. Morda je izjema samo sestanek, ki ga organizira vodja proizvodnje z obratovodjem zunanjega obrata Lendave.

Delovni sestanki na tako imenovani tretji stopnji, ki naj jih organizirajo vodje določenih strokovnih služb in obratovodje, spet s svojimi neposredno podrejenimi, so še bolj neurejeni, in jih organiziramo zelo, zelo redko.

Sestankov na četrti stopnji, ki naj bi jih organizirali vodje izmen s svojimi skupinami neposrednih delavcev, pa sploh ne poznamo. Mislím, da ni primera, da bi vodja izmene samostoj-

no sklical svojo skupino in ji na primer razložil, na kaj mora pri določenem artiklu še posebno paziti, do kdaj mora biti določena količina izdelka izgotovljena, kako posluje oddelek tovarne itd.

Pri takem odnosu do delovnih sestankov se res ne smemo čuditi, če ugotavljamo, da je neposredni delavec tako malo informiran o posamezni strokovni in splošni problematiki. Da bodo potekali sestanki na tretji še bolj pa na četrti stopnji, bomo morali v naslednjem obdobju res veliko storiti.

Receptov za to je prav gotovo več, vendar bo gotovo najučinkoviteje, če bomo dosledni. S temi sestanki bomo dali vzgled našim neposredno podrejenim — vodjem izmen, predvsem pa jih bomo seznanili s problematiko, ki jo bodo lahko samostojno prenašali na neposredne delavce.

Vinko Verbec

Inšpektor dela se je pohvalno izrazil

Predzadnji inšpekcijski pregled naših obratnih prostorov je bil opravljen 19. in 20. oktobra 1967, v obratu Lendava pa 5. in 6. decembra 1968. Takrat izdana ureditvena odločba je bila v določenih rokah izvršena.

Zadnji redni inšpekcijski pregled naših obratnih prostorov Elma-Črnuče pa je bil opravljen v dneh od 11. in 19. januarja 1972, v obratu Lendava pa 25. januarja 1972.

Od predzadnjega pa do letošnjega inšpekcijskega pregleda naše delovne organizacije so torej minila štiri leta. V tem času se je v podjetju marsikaj spremenilo. Mnogo naših sodelavcev, zaposlenih v delu na svojem delovnem mestu, v skrbi za svoj obstoj in obstoj družine ter izboljšanje življenjske ravni, sploh ni opazilo bistvenih sprememb, zato bo marsikdo od bralcev vprašal: »Kje pa so te spremembe?«

Naj vam nakažem nekaj tistih sprememb, ki so že izvršene:

Preselitev montaže, oddelka transformatorjev, skladišča polizdelkov, kontrole izdelkov in skladišča izdelkov iz utesnjenih, nemogočih prostorov,

v razsežno, dobro prezračevano in ogrevano dvorano. Ti premiki so delovni organizaciji omogočili uvajanje sodobnejše tehnologije proizvodnje — skupinsko delo, tekoče trakove, uvedbo pnevmatičnih delovnih priprav, s katerimi se dela varno, večje število transformatorjev istočasno v delu. Dalje uvajanje avtomatizacije v oddelku avtomatov in nekovin. Popolna modernizacija delovnih priprav v lakirnici. Paletizacija transporta ter skladiščenja izdelkov, surovin in drugo. Vsi ti ukrepi so pripomogli k izboljšanju delovnih pogojev, zmanjšanju števila poškodb pri delu, povečani proizvodnji in večjemu osebnemu dohodku.

Nadaljnji ukrepi za vsestransko izboljšanje in povečanje proizvodnje, ki bodo izvršeni v tekočem letu so:

Povečanje prostorov galvanike in brusilnice za povečano proizvodnjo. Brusilnica bo opremljena s sodobnimi brusilnimi stroji, ki ne povzročajo ropota, prahu in smrada.

Tako in s takimi ukrepi se trudi delovna organizacija izboljšati delovne pogoje in povečati proizvodnjo. Izvoja-

nje varstva pri delu in uvajanje nove tehnologije pa nadzira po svojih organih republiški inšpektorat dela.

Zanimivo je, kakšnih metod in ukrepov se poslužuje inšpektor dela pri razreševanju zadev iz varstva pri delu. Kalilnica bi se morala preseliti v druge prostore že 1964 leta. Ker je ob priliki pregleda inšpektor dela ponovno zahteval določitev roka za dokončno preselitev ter se za datum nismo mogli sporazumeti, je pustil poklicati odgovorne osebe in se z njimi dogovoril za dokončno preselitev 10. 3. 1972.

Inšpektor dela se je pohvalno izrazil o prizadevanju delovne organizacije in njenih strokovnih služb. Ni pa se mogel sprijazniti z neredom in načinom zlaganja materiala in drugih predmetov po obratnih prostorih in skladiščih kot na primer:

V deponiji premoga je nova kartonska embalaža nepravilno naložena na sklade, ki segajo skoraj do stropa. Zaradi nepravilnega skladiščenja in pri odvzemanju iz sklada, embalaža sama

(Nadaljevanje na 4. strani)

Proizvodne konference so lahko močan vir informiranja

2. Čutim, da je obveščanje vedno slabše, zmirom manj se brigajo za nas delavke. Mnenja delavk se le malokdaj uveljavijo, vedno se samo govori in obljublja. Mislim, da bi bilo zelo prav, če bi v bodoče bile proizvodne konference bolj pogosto, saj vedno bolj pogrešamo sestanke. Na oglašnih deskah malokdaj vidimo kake sklepe s sej ali zasedanj DS in podobno. V bodoče naj bodo proizvodne konference v obratu ali oddelkih.

Tov. Vinko Gradišar iz vrtnice meni o proizvodni konferenci:

1. Proizvodna konferenca je bila v redu pripravljena in tudi vprašanja dobro sestavljena, le premalo so bila razčlenjena. Konferenca je bila po moje uspešna. Dolgo je trajalo, vendar spričo števila in vsebine vprašanj ni mogla biti prej končana. Vprašanje je, če se bo od tega kar smo se zmenili, kaj uresničilo, ali pa bo ostalo le pri besedah. V našem oddelku smo pripravili slična vprašanja kot so bila obravnavana na proizvodni konferenci, vendar nisem mogel do besede, da bi katero od vprašanj posredoval na razpravi. Delavke niso šle na proizvodno konferenco, ker so smatrale, da lahko zaupajo svoja mnenja nadrejenim v oddelku, ki so dolžni in tudi zmožni, da jih zastopajo na konferenci.

2. Obveščanje v naši tovarni ni zadovoljivo, zato bo prav, če bodo v bodoče proizvodne konference bolj redno, saj le te lahko zelo uspešno nadomestijo pomanjkanje informacij na oglašnih deskah. Tudi naš časopis STIK premalo obravnava pomembnejše dogodke v tovarni. Proizvodna konferenca naj bo v obratu, ker delavci tako pridejo bolj do izraza s svojimi vprašanji in problemi na delovnem mestu.

Tov. Ančka Zamuda (iz trakov) je povedala:

1. Na proizvodni konferenci sva bile dve iz oddelka trakov, vendar nisva bili dalj kot do tiste točke, ko so obravnavali naš oddelek. Mislim, da je bila proizvodna konferenca v redu pripravljena in tudi vprašanja so bila zanimiva. Zdi se mi, da so nekateri diskutanti preveč govorili in so s tem onemogočili druge. Nekaj pomembnejših stvari iz razprave na konferenci sem povedala tudi sodelavkam. Delavke v našem oddelku mislimo, da se ne bo nič ukrenilo, da bi boljše zaslužile, ali pa se bo vse skupaj predolgo vleкло.

2. Bodoče proizvodne konference lahko brez dvoma izboljšajo problem informiranja, saj smo do sedaj le redko kaj izvedeli, zato bo prav, če bodo bolj redno proizvodne konference!

Mnenje tov. Franca Ravnika:

1. Proizvodna konferenca ni najbolje uspeša, vsaj tako ne kot smo si zamislili. Navedel bom nekaj razlogov:

a) odgovori so bili predolgi saj so v nekaterih primerih prehajali v govornišvo. Odgovori naj bi bili kratki in jedrnat, zlasti še, ker so se kot vem, nekateri na odgovore lahko pripravili, saj so bili o vprašanjih že vnaprej obveščeni;

b) slaba stran so bila tudi vprašanja, ki jih je postavila sindikalna organizacija. Nekatera vprašanja so bila zelo zahtevna in so potrebovala širšo razlago. Tako široke razlage pa bi bilo v bodoče bolje objaviti v STIK-u, kot pa na dolgo odgovarjati na sestankih.

c) Nekateri odgovori tudi niso bili povsem točni, pač pa so bila to bolj osebna stališča posameznikov, ki so pozikovali svoje nedelo prikazati v lepši luči. To so dokazovali celo s številkami in drugimi podatki, kar pa do sodelav-

cev nikakor ni pošteno. Prav o tem so me kasneje spraševali nekateri sodelavci iz proizvodnje.

Mnenja sem, da bi morali čimprej rešiti stvari, za katere so dali obljube direktor in šefi služb. Moti me, ker na konferenci ni bilo prisotnih neposredno proizvodnih delavcev, saj je bila konferenca namenjena prav njim. Verjetno bo držalo, da so prav ti delavci najmanj informirani o planu, o delu služb in o drugih problemih poslovanja podjetja.

Ugotoviti bi morali vzroke, zakaj delavci neradi prihajajo na take sestanke:

— ali so absolutno nezainteresirani za splošne probleme in jih zanimajo samo še njihovi osebni problemi, kot je osebni dohodek in slično

— ali se doma v prostem času ukvarjajo z drugimi deli in postranskimi zaslužki

— ali je morda informiranost v podjetju na taki stopnji, da so sestanki nepotrebni

— ali so še drugi vzroki.

Prav gotovo pa neki vzroki so, da se delavci konference niso udeležili, ko istočasno vemo, da je bila obveščena za konferenco s strani sindikata izredna.

2. V bodoče naj bi spremenili obliko takih konferenc ali sestankov. Morda bi postavili na dnevni red samo posamezne teme kot npr. nagajevanje, organizacija podjetja, plan, prodaja perspektive in razvoj podjetja itd.

Lahko bi tudi s posebno anketo ugotovili, kaj bi ljudi najbolj zanimalo in kakšno obliko informacij bi izbrali.

Tov. Keržan Tone pa je povedal:

1. Menim, da je zelo v redu, da je sindikat organiziral tako konferenco. Morda je celo malo pozno in bi jo moral že prej, saj že dolgo ni bilo v podjetju nobenega takega sestanka. Tudi glede vprašanj, ki jih je vnaprej pripravil sindikat nimam pripomb. Konferenca je bila na ta način usmerjena k obravnavanju bistvenih problemov. Vprašanj je bilo vendarle preveč, pa tudi odgovori so bili predolgi. Zaradi tega se je konferenca časovno preveč zavlekla. To pa ljudi odbija.

2. Naziv »proizvodna konferenca« najbrž ni ustrezen. To je predvsem razgovor o perečih problemih tovarne. Tak razgovor pa mora biti dobro pripravljen. Ne bi bilo slabo, če bi organizatorji vnaprej dostavili vprašanja tistim, ki nanje odgovarjajo. Tako bi bili odgovori krajši in kvalitetnejši. Tak razgovor oz. sestanki pa ne bi smeli biti prepogosti, morda enkrat na tri mesece. Obravnavali naj bi aktualna vprašanja in s tem pritegnili k sodelovanju tudi več proizvodnih delavcev. Prepričan sem, da se ljudje zanimajo tudi za širše probleme tovarne in ne samo za osebni dohodek, saj se to čuti iz diskusij in pripomb, ki jih vsak dan slišiš po tovarni. Organizacijo teh razgovorov je preko sindikata najbolj ustrezna, saj se prav v tem najbolje odraža politično delo sindikata. Tu se lahko sindikat »vtika« v poslovanje, lahko predlaga in vpliva na poslovanje, seveda če vodstvo podjetja to upošteva.

Kot zaključek lahko iz odgovorov povzamemo, da so proizvodne konference potrebne, naj bi se sklicevale redno, naj bi bile krajše in bolj jedrnat, odgovori na vprašanja krajši in kvalitetnejši, konference pa naj bi sklicevale v obratu, ker je delovno okolje bližje delavcu, kot pa sejna dvorana.

Ignac Erhatič

Na izletu na Golte

(Nadaljevanje s 3. strani)

INŠPEKTOR DELA SE JE POHVALNO IZRAZIL

po sebi drsi iz skladov in pada na tla. Toda nikogar ni, ki bi jo pobral in postavil na mesto, ampak brezobzirno hodijo in vozijo po njej. Isti primer je s kartonsko embalažo v montaži. Novi kartoni ležijo zloženi na prometnih poteh ter vozijo in hodijo po njih do uničenja. Kdo je odgovoren za nadzor nad kartonsko embalažo in kdo je odgovoren za škodo, ki zaradi tega nastaja vsak dan?

Montaža ima sicer začrtane prometne poti in prehode, vendar, ko pride človek v montažo, dobi vtis, da jih ni. Na vseh poteh ležijo križem razmetani kartoni, časopisni papir, leseni in kovinski predali, podstavki za predale in drugo. Kdo je odgovoren za nered v montaži in povzročeno škodo zaradi nereda?

V skladišču izdelkov so izdelki naloženi v previsoke sklade, ki se lahko zrušijo na delavce in jih poškodujejo, pri čemer bi nastala tudi materialna škoda. Kdo je odgovoren za nastalo škodo in nesrečo, če bi se ta zgodila?

Po vseh obratnih prostorih, pa tudi zunaj zgradb, je polno mrtvih električnih nadomestnih inštalacij. Ni dovolj, če odstranimo samo stikala in vtičnice, ampak moramo odstraniti tudi kabel, vodo in cevi. Kdo je odgovoren, če bi nastala smrtna nesreča zaradi udara električnega toka? Kdo je odgovoren, da potrebno ni storjeno? Pri vseh prikazanih nepravilnostih ni delovna organizacija prav nič kriva. Krivi za tako stanje in škodo so sami naši sodelavci, ki s temi stvarmi delajo in rokujejo, zaradi neodgovornega in malomarnega dela in pa tisti, ki delo odredajo, nadzorujejo in vodijo.

Navedene nepravilnosti so vnešene v zapisnik inšpektorja dela in jih bodo odgovorne osebe morale urediti.

In ker smo že pri ureditvah, naj povem, kako smo si delili ureditvene naloge, ki jih zahteva zapisnik inšpektorja.

Prvič v zgodovini obstoja Elme varnostni delavec ni ostal osamljen pred nalogami. Šef kadrovske organizacijske službe je sklical sestanek vseh odgovornih oseb, nato pa smo si točko za točko, naloge za naloge, sporazumno razdelili. Tak način pristopa k reševanju nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi varstva pri delu je v popolnem skladu z načeli organizacije službe varstva v delovnih organizacijah.

V razgovoru ob zaključku je republiški inšpektor dela ponovno poudaril, da za obrat Lendava sploh nima pripomb, za celotno delovno organizacijo pa je izrekel priznanje in pohvalo za prizadevanje v izvrševanju nalog iz varstva pri delu in splošnega napredka podjetja.

Vladimir Mlinar

BRALCI!

Na sestanku uredniškega odbora tovarniškega glasila STIK je bilo dogovorjeno, da bi v naslednji številki glasila objavili odgovore na vprašanja:

1. Izpolnjevanje proizvodnih nalog za letošnje leto

2. Investicijska izgradnja in izpolnjevanje nalog s tega področja

Na vprašanja bosta odgovarjala pomočnik direktorja Novak ing. Franc in Ravnika Franc, šef proizvodnje.

ZAHVALI

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam montaže, ki so ob smrti mojega dragega očeta sočustvovali z menoj, očetu poklonili cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Joži Porenta

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz montaže se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in pomoč ob smrti mojega dragega očeta.

Vrbos Danica

ZAHVALA

Vsem sodelavcem kontrole in ordinarne se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje ob smrti najine mame.

Koritnik Nada
Dobovšek Franc

Glasiło STIK izdaja delovna skupnost ELMA — tovarna elektromateriala Ljubljana-Crnuče. Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno.

Odgovorni urednik: Jože Tršar
telefon 343 271, int. 12

Rokopisov ne vračamo
Tisk: Tiskarna PTT, Ljubljana